

Dziennik ustaw państwa

dla

królestw i krajów w Radzie państwa reprezentowanych.

Część XXXVI. — Wydana i rozesłana dnia 24 maja 1899.

Treść: № 85. Umowa tycząca się urządzenia kilku przedmiotów w zakresie prawa prywatnego międzynarodowego, zawarta dnia 14. listopada 1896 pomiędzy Belgią, Hiszpanią, Francją, Włochami, Luksemburgiem, Holandją, Portugalią i Szwajcaryą i rozciągnięta stosownie do protokołów przystąpienia z dnia 1. lutego i 9. listopada 1897 na Szwecyę-Norwegię, Austryę i Węgry i państwo niemieckie.

85.

U m o w a

tycząca się urządzenia kilku przedmiotów w zakresie prawa prywatnego międzynarodowego, zawarta dnia 14. listopada 1896 pomiędzy Belgią, Hiszpanią, Francją, Włochami, Luksemburgiem, Holandją, Portugalią i Szwajcaryą i rozciągnięta stosownie do protokołów przystąpienia z dnia 1. lutego i 9. listopada 1897 na Szwecyę-Norwegię, Austryę i Węgry i państwo niemieckie.

(Ratyfikowana przez Jego c. i k. Apostolską Mość dnia 19. kwietnia 1899, dokumenty ratyfikacyjne złożone zostały w Hadze dnia 1. maja 1899.)

Nos Franciscus Josephus Primus,
 divina favente clementia Austriae Imperator;
 Apostolicus Rex Hungariae, Rex Bohemiae, Dalmatiae, Croatiae, Slavoniae,
 Galiciae, Lodomeriae et Illyriae; Archidux Austriae; Magnus Dux Cracoviae;
 Dux Lotharingiae, Salisburgi, Styriae, Carinthiae, Carnioliae, Bucovinae,
 superioris et inferioris Silesiae; Magnus Princeps Transilvaniae; Marchio
 Moraviae; Comes Habsburgi et Tirolis etc. etc.

Notum testatumque omnibus et singulis, quorum interest, tenore praesentium facimus:

Quum Nobis aequum visum sit, ad pactionem inter status Belgii, Hispaniarum, Franciae, Italiae, Luxemburgi, Nerlandiae, Portugalliae atque Helvetiorum die decima quarta mensis Novembris anni millesimi octingentesimi nonagesimi sexti Hagae comitum initam, qua complures quaestiones juris civilis inter gentes vigentis determinantur, nec non ad protocollum die vicesima secunda mensis Maji anni millesimi octingentesimi nonagesimi septimi ibidem additum atque confirmatum accedere et postquam a Nostro Plenipotentiario notificatus et declaratus fuerat hicce accessus ad conventionem tenoris in lingua gallica sequentis:

(Pierwopis.)

Sa Majesté le Roi des Belges, Sa Majesté le Roi d'Espagne et en Son Nom Sa Majesté la Reine-Régente du Royaume, le Président de la République Française, Sa Majesté le Roi d'Italie, Son Altesse Royale le Grand-Duc de Luxembourg, Duc de Nassau, Sa Majesté la Reine des Pays-Bas et en Son Nom Sa Majesté la Reine-Régente du Royaume, Sa Majesté le Roi de Portugal et des Algarves, etc., etc., et le Conseil Fédéral Suisse,

désirant établir des règles communes concernant plusieurs matières de droit international privé, se rapportant à la procédure civile, ont résolu de conclure un Traité à cet effet et ont nommé pour Leurs Plénipotentiaires, savoir:

Sa Majesté le Roi des Belges:

le Comte Degrelle-Rogier, Son Envoyé extraordinaire et Ministre plénipotentiaire près la Cour Royale des Pays-Bas;

Sa Majesté le Roi d'Espagne et en Son Nom Sa Majesté la Reine-Régente du Royaume:

M. Arturo de Baguer, Son Envoyé extraordinaire et Ministre plénipotentiaire près la Cour Royale des Pays-Bas;

Le Président de la République Française:

le Comte de Ségur d'Aguesseau, Chargé d'affaires de France à la Haye, et M. Louis Renault, Professeur de droit des gens à l'université de Paris, Jurisconsulte Conseil au département des affaires étrangères;

Sa Majesté le Roi d'Italie:

Le Marquis Paul de Gregorio, Son Chargé d'affaires à la Haye;

Son Altesse Royale le Grand-Duc de Luxembourg, Duc de Nassau:

Le Comte de Villers, Son Chargé d'affaires à Berlin;

Sa Majesté la Reine-Régente du Royaume des Pays-Bas:

MM. Jonkheer J. Röell, Ministre des affaires étrangères, W. van der Kaay, Ministre de la justice, et T. M. C. Asser, Membre du Conseil

(Przekład.)

Najjaśniejszy Król Belgów, Najjaśniejszy Król hiszpański a w Jego imieniu Najjaśniejsza Królowa regentka, Prezydent Rzeczypospolitej francuskiej, Najjaśniejszy Król włoski, Jego królewska Wysokość Wielki Książę luksemburski, Książę nassauski, Najjaśniejsza Królowa holenderska a w Jej imieniu Najjaśniejsza Królowa regentka, Najjaśniejszy Król portugalski i algarbski, itd. itd., tudzież Rada Federacyi szwajcarskiej,

pragnąc ustanowić prawidła wspólne co do kilku przedmiotów prawa prywatnego międzynarodowego, postanowili zawrzeć w tym celu traktat i mianowali do tego Swoimi pełnomocnikami:

Najjaśniejszy Król Belgów:

Hrabiego Degrelle-Rogiera, Swego posła nadzwyczajnego i Ministra pełnomocnego przy dworze królewsko holenderskim;

Najjaśniejszy Król hiszpański a w Jego imieniu Najjaśniejsza Królowa regentka królestwa:

Pana Artura Baguera, Swego posła nadzwyczajnego i Ministra pełnomocnego przy dworze królewsko holenderskim;

Prezydent Rzeczypospolitej francuskiej:

Hrabiego Ségura d'Aguesseau, pełnomocnika francuskiego w Hadze i pana Ludwika Renault, profesora prawa narodów w uniwersytecie paryskim, doradcę prawnego w departamencie spraw zewnętrznych;

Najjaśniejszy Król włoski:

Margrabiego Pawła Gregorio, Swego pełnomocnika w Hadze;

Jego królewska Wysokość Wielki Książę luksemburski, Książę nassauski:

Hrabiego Villersa, Swego pełnomocnika w Berlinie;

Najjaśniejsza Królowa regentka holenderska:

Panów Jonkheera J. Röella, Ministra spraw zewnętrznych, W. van der Kaaya, Ministra sprawiedliwości i T. M. C. Assera, członka Rady

d'Etat, Président des conférences de droit international privé, qui ont eu lieu à la Haye dans les années 1893 et 1894;

Sa Majesté le roi de Portugal et des Algarves etc., etc.:

Le Comte de Sélir, Son Envoyé extraordinaire et Ministre plénipotentiaire près la Cour Royale des Pays-Bas;

Le Conseil Fédéral Suisse:

M. Ferdinand Koch, Consul-Général de la Confédération Suisse à Rotterdam,

lesquels, après s'être communiqué leurs pleins pouvoirs, trouvés en bonne et due forme, sont convenus des dispositions suivantes:

a) Communication d'actes judiciaires ou extra-judiciaires.

Article premier.

En matière civile ou commerciale, les significations d'actes à destination de l'étranger se feront dans les Etats contractants sur la demande des officiers du Ministère public ou des tribunaux d'un de ces Etats, adressée à l'autorité compétente d'un autre de ces Etats.

La transmission se fera par la voie diplomatique, à moins que la communication directe ne soit admise entre les autorités des deux Etats.

Article 2.

La signification sera faite par les soins de l'autorité requise. Elle ne pourra être refusée que si l'Etat, sur le territoire duquel elle devrait être faite, la juge de nature à porter atteinte à sa souveraineté ou à sa sécurité.

Article 3.

Pour faire preuve de la signification, il suffira d'un récépissé daté et légalisé ou d'une attestation de l'autorité requise, constatant le fait et la date de la signification.

Le récépissé ou l'attestation sera transcrit sur l'un des doubles de l'acte à signifier ou annexé à ce double, qui aurait été transmis dans ce but.

Article 4.

Les dispositions des articles qui précèdent ne s'opposent pas:

stanu, prezydenta na konferencyach co do prawa prywatnego międzynarodowego, które odbywały się w Hadze w latach 1893 i 1894;

Najjaśniejszy Król portugalski i algarbski itd. itd.:

Hrabiego Selira, Swego posła nadzwyczajnego i Ministra pełnomocnego przy dworze królewsko holenderskim;

Rađa Federacyi szwajcarskiej:

Pana Ferdynanda Kocha, konsula głównego Federacyi szwajcarskiej w Rotterdamie,

kórzcy, okazawszy sobie nawzajem swoje pełnomocnictwa i znalazłszy je w dobrej i należytej formie, zgodzili się na następujące postanowienia:

a) Doręczenie aktów sądowych lub zasądowych.

Artykuł 1.

W sprawach cywilnych lub handlowych akta zagraniczne, do doręczenia nadchodzące, będą doręczane w państwach kontraktujących na żądanie urzędników prokuratury lub sądów dotyczącego państwa, wystosowane do Władzy właściwej drugiego państwa.

Wyjąwszy przypadki, w których bezpośrednie znoszenie się jest władzom obu państw dozwolone, akta nadsyłane będą drogą dyplomatyczną.

Artykuł 2.

Władza proszona jest obowiązana doręczenie skutecznie. Doręczenie może być odmówione tylko w tym przypadku, gdy Rząd, na którego obszarze ma być wykonane, uzna, że to uwłaczałoby jego prawom majestatu lub zagrażałoby jego bezpieczeństwu.

Artykuł 3.

Do udowodnienia doręczenia dostateczne jest datowane i uwierzytelnione potwierdzenie odbioru lub poświadczenie Władzy proszonej, stwierdzające dokonanie doręczenia i jego datę.

Potwierdzenie lub poświadczenie napisać należy na drugim wygotowaniu aktu doręczyć się mającego albo przyłączyć do tego drugiego wygotowania, jeżeli do tego celu będzie nadstawane.

Artykuł 4.

Postanowienia artykułów poprzedzających nie uchylają jednak:

1°. A la faculté d'adresser directement, par la voie de la poste, des actes aux intéressés se trouvant à l'étranger;

2°. à la faculté pour les intéressés de faire des significations directement par les soins des officiers ministériels ou des fonctionnaires compétents du pays de destination;

3°. à la faculté pour chaque Etat de faire faire, par les soins de ses agents diplomatiques ou consulaires, les significations destinées à l'étranger.

Dans chacun de ces cas, la faculté prévue n'existe, que si les lois des Etats intéressés ou les Conventions intervenues entre eux l'admettent.

b) Commissions Rogatoires.

Article 5.

En matière civile ou commerciale, l'autorité judiciaire d'un Etat contractant pourra, conformément aux dispositions de sa législation, s'adresser par commission rogatoire à l'autorité compétente d'un autre Etat contractant pour lui demander de faire, dans son ressort, soit un acte d'instruction, soit d'autres actes judiciaires.

Article 6.

La transmission des commissions rogatoires se fera par la voie diplomatique, à moins que la communication directe ne soit admise entre les autorités des deux Etats.

Si la commission rogatoire n'est pas rédigée dans la langue de l'autorité requise, elle devra, sauf entente contraire, être accompagnée d'une traduction, faite dans la langue convenue entre les deux Etats intéressés, et certifiée conforme.

Article 7.

L'autorité judiciaire à laquelle la commission est adressée, sera obligée d'y satisfaire. Toutefois elle pourra se refuser à y donner suite:

1°. Si l'authenticité du document n'est pas établie;

2°. si dans l'Etat requis l'exécution de la commission rogatoire ne rentre pas dans les attributions du pouvoir judiciaire.

En outre, cette exécution pourra être refusée, si l'Etat, sur le territoire duquel elle devrait avoir lieu, la juge de nature à porter atteinte à sa souveraineté ou à sa sécurité.

Article 8.

En cas d'incompétence de l'autorité requise, la commission rogatoire sera transmise d'office à l'autorité judiciaire compétente du même Etat, suivant les règles établies par la législation de celui-ci.

1. prawa posyłania aktów bezpośrednio pocztą osobom interesowanym za granicą przebywającym;

2. prawa interesowanych użycia do bezpośredniego doręczenia funkcjonaryszów kraju przeznaczenia bądź sądowych, bądź innych właściwych;

3. prawa służącego każdemu państwu do uskutecznienia doręczeń za granicą za pośrednictwem swoich agentów dyplomatycznych lub konsulowskich.

W każdym z tych przypadków przewidziane prawo służy tylko o tyle, o ile pozwalają na to ustawy państw interesowanych lub umowy między nimi istniejące.

b) Odezwa.

Artykuł 5.

W sprawach cywilnych lub handlowych władza sądowa jednego z państw kontraktujących może z zastosowaniem się do swego ustawodawstwa wystosować do władzy właściwej drugiego państwa kontraktującego odezwę z żądaniem, żeby w obrębie swojego zakresu wykonał bądź jakąś czynność procesową sędziowską, bądź jakieś inne czynności sądowe.

Artykuł 6.

Odezwę przesyła się drogą dyplomatyczną, wyjąwszy ten przypadek, że władzom obu państw dozwolone jest bezpośrednie znoszenie się z sobą.

Jeżeli odezwa nie jest wygotowana w języku władzy proszonej, w takim razie, wyjąwszy, jeżeli istnieje odmienna umowa, należy dołączyć do niej wiarygodny przekład na język, który państwa interesowane drogą umowy przyjęły.

Artykuł 7.

Władza sądowa, do której odezwa jest wystosowana, obowiązana jest uczynić jej zadosyć. Może jednak odmówić uczynienia jej zadosyć:

1. jeżeli prawdziwość dokumentu nie jest stwierdzona;

2. jeżeli w państwie proszonym załatwienie odezwy nie należy do zakresu władzy sądowej.

Nadto można odmówić załatwienia w tym przypadku, gdy Rząd, na którego obszarze ma to nastąpić, uzna, że to uwłaczałoby jego prawom majestatu lub zagrażałoby jego bezpieczeństwu.

Artykuł 8.

W razie niewłaściwości władzy proszonej, odezwę odstąpić należy z urzędu właściwej władzy sądowej tego samego państwa z zastosowaniem się do przepisów ustawowych w temże państwie obowiązujących.

Article 9.

Dans tous les cas où la commission rogatoire n'est pas exécutée par l'autorité requise, celle-ci en informera immédiatement l'autorité requérante, en indiquant, dans le cas de l'article 7, les raisons pour lesquelles l'exécution de la commission rogatoire a été refusée et, dans le cas de l'article 8, l'autorité à laquelle la commission est transmise.

Article 10.

L'autorité judiciaire, qui procède à l'exécution d'une commission rogatoire, appliquera les lois de son pays, en ce qui concerne les formes à suivre.

Toutefois, il sera déféré à la demande de l'autorité requérante, tendant à ce qu'il soit procédé suivant une forme spéciale, même non prévue par la législation de l'Etat requis, pourvu que la forme dont il s'agit, ne soit pas prohibée par cette législation.

c) Caution „judicatum solvi“.

Article 11.

Aucune caution ni dépôt, sous quelque dénomination que ce soit, ne peut être imposé, à raison soit de leur qualité d'étrangers, soit du défaut de domicile ou de résidence dans le pays, aux nationaux d'un des Etats contractants, ayant leur domicile dans l'un de ces Etats, qui seront demandeurs ou intervenants devant les tribunaux d'un autre de ces Etats.

Article 12.

Les condamnations aux frais et dépens du procès, prononcées dans un des Etats contractants contre le demandeur ou l'intervenant dispensés de la caution ou du dépôt, en vertu soit de l'article 11, soit de la loi de l'Etat où l'action est intentée, seront rendues exécutoires dans chacun des autres Etats contractants par l'autorité compétente, d'après la loi du pays.

Article 13.

L'autorité compétente se bornera à examiner :

1°. Si, d'après la loi du pays où la condamnation a été prononcée, l'expédition de la décision réunit les conditions nécessaires à son authenticité;

2°. si, d'après la même loi, la décision est passée en force de chose jugée.

Artykuł 9.

We wszystkich tych przypadkach, w których władza proszona nie załatwia odezwy, winna władza ta uwiadomić o tem niezwłocznie władzę proszącą a mianowicie w przypadku artykułu 7 z podaniem powodów, dla których odmawia się załatwienia, w przypadku zaś artykułu 8 z wymienieniem władzy, której odezwę odstąpiono.

Artykuł 10.

Władza sądowa, załatwiająca żądanie odezwy, stosować ma pod względem form postępowania ustawy swojego kraju.

Jeżeli zaś władza prosząca żąda, żeby zastosowano jakąś formę szczególną, można uczynić zadość temu żądaniu, chociażby forma proponowana nie była przewidziana w ustawodawstwie państwa proszonego, o ile tylko ustawodawstwo tego państwa nie zakazuje takiej formy.

c) Zabezpieczenie kosztów procesu.

Artykuł 11.

Gdy obywatele jednego z państw kontraktujących występują w innym z tychże państw przed sądem jako powody lub uczestnicy sporu, tedy, jeżeli w któremkolwiek z państw kontraktujących mają stałą siedzibę, nie można z tego tytułu, iż w odnośnym kraju nie mają stałej siedziby lub pobytu, żądać od nich zabezpieczenia lub zakładu pod jakąkolwiek nazwą.

Artykuł 12.

Orzeczenia, któremi powód lub uczestnik sporu, uwolniony od zabezpieczenia lub zakładu stosownie do artykułu 11go lub na zasadzie ustawy w tym kraju, w którym skarga została wytoczona, obowiązującej, skazany został na koszt procesu, mają być egzekwowane w każdym z innych państw kontraktujących przez władzę właściwą stosownie do ustaw tamtejszych.

Artykuł 13.

Władza właściwa ograniczyć się ma w badaniu swoim do tego:

1. czy według ustaw kraju, w którym nastąpiło skazanie, wygotowanie orzeczenia czyni zadość warunkom do jego autentyczności potrzebnym;

2. czy według tychże samych ustaw orzeczenie nabyło mocy prawa.

d) Assistance judiciaire gratuite.**Article 14.**

Les ressortissants de chacun des Etats contractants seront admis dans tous les autres Etats contractants au bénéfice de l'assistance judiciaire gratuite, comme les nationaux eux-mêmes, en se conformant à la législation de l'Etat où l'assistance judiciaire gratuite est réclamée.

Article 15.

Dans tous les cas, le certificat ou la déclaration d'indigence doit être délivré ou reçu par les autorités de la résidence habituelle de l'étranger, ou, à défaut de celle-ci, par les autorités de sa résidence actuelle.

Si le requérant ne réside pas dans le pays où la demande est formée, le certificat ou la déclaration d'indigence sera légalisé gratuitement par un agent diplomatique ou consulaire du pays où le document doit être produit.

Article 16.

L'autorité compétente pour délivrer le certificat ou recevoir la déclaration d'indigence pourra prendre des renseignements sur la situation de fortune du requérant auprès des autorités des autres Etats contractants.

L'autorité chargée de statuer sur la demande d'assistance judiciaire gratuite conserve, dans les limites de ses attributions, le droit de contrôler les certificats, déclarations et renseignements qui lui sont fournis.

e) Contrainte par corps.**Article 17.**

La contrainte par corps, soit comme moyen d'exécution, soit comme mesure simplement conservatoire, ne pourra pas, en matière civile ou commerciale, être appliquée aux étrangers appartenant à un des Etats contractants dans les cas où elle ne serait pas applicable aux ressortissants du pays.

Dispositions finales.

I. La présente Convention sera ratifiée. Les ratifications en seront déposées à la Haye le plus tôt possible.

II. Elle aura une durée de cinq ans à partir de la date du dépôt des ratifications.

III. Elle sera renouvelée tacitement de cinq ans en cinq ans, sauf dénonciation, dans un délai de six mois avant l'expiration de ce terme par l'une des Hautes Parties contractantes.

d) Prawo ubogich.**Artykuł 14.**

Obywatele każdego z państw kontraktujących używać będą we wszystkich innych państwach kontraktujących dobrodziejstwa prawa ubogich stosownie do ustaw tamże obowiązujących tak samo jak krajowcy.

Artykuł 15.

We wszystkich przypadkach świadectwo ubóstwa lub zeznanie niemożności ponoszenia kosztów procesu powinno być wystawione lub odebrane przez władze stałego pobytu cudzoziemca albo, gdyby go nie miał, przez władze jego teraźniejszego pobytu.

Jeżeli żądający nie przebywa w tym kraju, w którym prosi o przyznanie prawa ubogich, świadectwo lub zeznanie niemożności powinno być bezpłatnie uwierzytelnione przez reprezentanta dyplomatycznego lub konsulowskiego tego kraju, w którym dokument ma być złożony.

Artykuł 16.

Władza właściwa do wydania świadectwa lub do odebrania zeznania niemożności może u władz innych państw kontraktujących zasięgać wiadomości co do stosunków majątkowych proszącego.

Władzy mającej wydać decyzję co do przyznania prawa ubogich zastrzega się w granicach jej upoważnień urzędowych prawo sprawdzania przełożonych jej świadectw, zeznań i wyjaśnień.

e) Areszt osobisty.**Artykuł 17.**

Areszt osobisty jako środek egzekucyjny lub tylko jako środek zabezpieczający w sprawach cywilnych lub handlowych nie może być zarządzany co do cudzoziemców będących obywatelami jednego z państw kontraktujących w tych przypadkach, w których nie mógłby być stosowany do krajowców.

Postanowienia końcowe.

I. Umowa powyższa ma być ratyfikowana. Dokumenta ratyfikacyjne złożone być mają jak można najrychlej w Hadze.

II. Obowiązywać będzie przez lat pięć licząc od daty złożenia ratyfikacji.

III. Odnawiać się będzie dorozumianie co lat pięć, jeżeli nie będzie wypowiedziana na sześć miesięcy przed upływem tego okresu przez jedną z Wysokich Stron kontraktujących.

La dénonciation ne produira son effet qu'à l'égard du ou des pays qui l'auraient notifiée. La Convention restera exécutoire pour les autres Etats.

IV. Le protocole d'adhésion à la présente Convention pour les Puissances qui ont pris part à la Conférence de la Haye de juin/juillet 1894. restera ouvert jusqu'au 1er janvier 1898.

En foi de quoi les Plénipotentiaires respectifs ont signé la présente Convention et l'ont revêtue de leurs sceaux.

Fait, à la Haye le 14 novembre 1896, en un seul exemplaire, qui restera déposé dans les archives du Gouvernement des Pays-Bas et dont des copies, certifiées conformes, seront remises par la voie diplomatique aux Etats signataires ou adhérents.

(L. S.) Comte **Degrelle-Rogier.**
 (L. S.) **Séгур d'Aguesseau.**
 (L. S.) **L. Renault.**
 (L. S.) Comte de **Villers.**
 (L. S.) Comte de **Sékir.**
 (L. S.) **Arturo de Bager.**
 (L. S.) **P. de Gregorio.**
 (L. S.) **J. Röell.**
 (L. S.) **van der Kaay.**
 (L. S.) **T. M. C. Asser.**
 (L. S.) **F. Koch.**

Protocole d'Adhésion.

Pour la Suède et la Norvège,

(signé) **Aug. Gyldenstolpe,**

le 1er février 1897.

Pour l'Empire d'Allemagne, (signé) **Brincken,**

le 9 novembre 1897.

Pour la Monarchie austro-hongroise,

(signé) **Okolicsányi,**

le 9 novembre 1897.

Wypowiedzenie ma skutek tylko co do tego kraju lub krajów od których pochodzi. Dla innych państw umowa zatrzymuje moc swoją.

IV. Mocarstwom uczestniczącym w konferencji, która odbywała się w Hadze w czerwcu i lipcu 1894, zastrzega się prawo przystąpienia do tej umowy aż do 1. stycznia 1898.

W dowód czego pełnomocnicy podpisali umowę niniejszą i wycisnęli na niej swoje pieczęci.

Spisano w Hadze dnia 14. listopada 1896 w jedynym egzemplarzu, który zostaje złożony w archiwum Rządu holenderskiego, państwom zaś, które umowę podpisały lub do niej później przystąpią, przesłane będą drogą dyplomatyczną odpisy wiarygodne.

(L. S.) Hrabia **Degrelle-Rogier.**
 (L. S.) **Séгур d'Aguesseau.**
 (L. S.) **L. Renault.**
 (L. S.) Hrabia de **Villers.**
 (L. S.) Hrabia de **Sékir.**
 (L. S.) **Arturo de Bager.**
 (L. S.) **P. de Gregorio.**
 (L. S.) **J. Röell.**
 (L. S.) **van der Kaay.**
 (L. S.) **T. M. C. Asser.**
 (L. S.) **F. Koch.**

Protokół przystąpienia.

Za Szwecję i Norwegię,

(pod.) **Aug. Gyldenstolpe,**

dnia 1. lutego 1897.

Za państwo niemieckie, (pod.) **Brincken,**

dnia 9. listopada 1897.

Za monarchię austriacko-węgierską,

(pod.) **Okolicsányi,**

dnia 9. listopada 1897.

Protocole additionnel.

Les Gouvernements de **Belgique**, d'**Espagne**, de **France**, d'**Italie**, de **Luxembourg**, des **Pays-Bas**, de **Portugal**, de **Suisse**, Etats signataires de la Convention de droit international privé du 14 novembre 1896, et de **Suède** et de **Norvège**, Etats adhérents à cette Convention, ayant jugé opportun de compléter ladite Convention, les Soussignés, après s'être communiqué leurs pleins pouvoirs trouvés en bonne et due forme, sont convenus des dispositions suivantes:

Ad Article 11.

Il est bien entendu que les nationaux d'un des Etats contractants, qui aurait conclu avec un autre de ces Etats une Convention spéciale d'après laquelle la condition de domicile, contenue dans l'article 11, ne serait pas requise, seront, dans les cas prévus par cette Convention spéciale, dispensés, dans l'Etat avec lequel elle a été conclue, de la caution et du dépôt mentionnés à l'article 11, même s'ils n'ont pas leur domicile dans un des Etats contractants.

ad Articles I et II des dispositions finales.

Le dépôt des ratifications pourra avoir lieu dès que la majorité des Hautes Parties contractantes sera en mesure de le faire et il en sera dressé un procès-verbal, dont une copie, certifiée conforme, sera remise par la voie diplomatique à tous les Etats contractants.

La présente Convention entrera en vigueur quatre semaines après la date dudit procès-verbal.

Le terme de cinq ans visé à l'article II commencera à courir de cette date, même pour les Puissances qui auront fait le dépôt après cette date.

ad Article III des dispositions finales.

Les mots: „sauf dénonciation dans un délai de six mois avant l'expiration“, etc. seront entendus dans ce sens, que la dénonciation doit avoir lieu au moins six mois avant l'expiration.

Le présent protocole additionnel fera partie intégrante de la Convention et sera ratifié en même temps que celle-ci.

En foi de quoi, les Plénipotentiaires respectifs ont signé le présent protocole additionnel et l'ont revêtu de leurs sceaux.

Protokół dodatkowy.

Gdy Rządy **belgijski**, **hiszpański**, **francuski**, **włoski**, **luksemburski**, **holenderski**, **portugalski** i **szwajcarski**, które dnia 14. listopada 1896 zawarły umowę, tyczącą się urządzenia niektórych przedmiotów prawa prywatnego międzynarodowego, tudzież Rząd **Szwecyi** i **Norwegii**, który do tej umowy później przystąpił, uznały za pożądane uzupełnić tę umowę, podpisani, okazawszy sobie swoje pełnomocnictwa i znalazłszy je w dobrej i należytej formie, zgodzili się na następujące postanowienia:

Do artykułu 11.

Rozumieć należy tak, że jeżeliby jedno z państw kontraktujących zawarło z innym z tych państw osobną umowę, nie wymagającą warunku co do posiadania stałej siedziby, w artykule 11 zawartego, obywatele pierwszego państwa wolni będą w tem drugim państwie od wzmiankowanego w artykule 11 zabezpieczenia lub zakładu nawet w tym razie, gdyby nie mieli stałej siedziby w jednym z państw kontraktujących a to w każdym takim przypadku, do którego stosuje się ta osobna umowa.

Do artykułu I i II postanowień końcowych.

Dokumenty ratyfikacyjne mogą być składane jak tylko większość Wysokich Stron kontraktujących będzie mogła to uczynić i spisany będzie w tym względzie protokół, którego wierzytelne odpisy zostaną przesłane drogą dyplomatyczną wszystkim państwom kontraktującym.

Umowa niniejsza nabywa mocy obowiązującej w cztery tygodnie od dnia spisania protokołu.

Okres pięcioletni, w artykule II ustanowiony, liczy się od tego dnia także dla tych mocarstw, które swoje dokumenty ratyfikacyjne dopiero później złożą.

Do artykułu III postanowień końcowych.

Wyrazy: „jeżeli nie będzie wypowiedziana na sześć miesięcy przed upływem tego okresu,“ itd. rozumieć należy tak, że wypowiedzieć trzeba przynajmniej na sześć miesięcy przed upływem tego okresu.

Niniejszy protokół dodatkowy stanowić ma istotną część składową umowy i ma być jednocześnie z nią ratyfikowany.

W dowód czego pełnomocnicy podpisali umowę niniejszą i wycisnęli na niej swoje pieczęci.

Fait à la Haye, le 22 mai 1897, en un seul exemplaire, qui restera déposé dans les archives du Gouvernement des Pays-Bas et dont des copies, certifiées conformes, seront remises par la voie diplomatique aux Etats signataires ou adhérents.

Pour la Belgique (L. S.) Comte **Degrelle-Rogier.**

Pour la France (L. S.) **Séгур d'Aguesseau.**
Pour le Luxembourg

(L. S.) Comte **de Villers.**

Pour le Portugal (L. S.) Comte **de Sélir.**

Pour l'Espagne (L. S.) **Arturo de Baguer.**

Pour l'Italie (L. S.) **P. de Gregorio.**

Pour les Pays-Bas (L. S.) **J. Röell.**

(L. S.) **Van der Kaay.**

(L. S.) **T. M. C. Asser.**

Pour la Suède et la Norvège

(L. S.) **Aug. F. Gyldenstolpe.**

Pour la Suisse (L. S.) **F. Koch.**

Spisano w Hadze dnia 22. maja 1897 w jedynym egzemplarzu, który zostaje złożony w archiwum Rządu holenderskiego, państwom zaś, które umowę podpisały lub do niej później przystąpią, przesłane będą drogą dyplomatyczną odpisy wierzytelne.

Za Belgię (L. S.) Hrabia **Degrelle-Rogier.**

Za Francję (L. S.) **Séгур d'Aguesseau.**

Za Luksemburg (L. S.) Hrabia **de Villers.**

Za Portugalię (L. S.) Hrabia **de Sélir.**

Za Hiszpanię (L. S.) **Arturo de Baguer.**

Za Włochy (L. S.) **P. de Gregorio.**

Za Holandję (L. S.) **J. Röell.**

(L. S.) **van der Kaay.**

(L. S.) **T. M. C. Asser.**

Za Szwecję i Norwęgję

(L. S.) **Aug. F. Gyldenstolpe.**

Za Szwajcaryę (L. S.) **F. Koch.**

Protocole d'Adhésion.

Pour l'Empire d'Allemagne (signé) **Brincken,**
le 9 novembre 1897.

Pour la Monarchie austro-hongroise
(signé) **Okolicsányi.**

le 9 novembre 1897.

Protokół przystąpienia.

Za państwo niemieckie, (pod.) **Brincken,**
dnia 9. listopada 1897.

Za monarchię austriacko-węgierską,
(pod.) **Okolicsányi,**

dnia 9. listopada 1897.

Nos visis et perpensis conventionis huius articulis illos omnes ratos gratosque habere profiteamur, verbo Nostro Caesareo et Regio spondentes, Nos ea omnia, quae in illis continentur, fideliter executioni mandatueros esse.

In quorum fidem majusque robur praesentes ratihabitionis Nostrae tabulas manu Nostra signavimus, sigilloque Nostro Caesareo et Regio adpresso firmari jussimus.

Dabantur Vindobonae die undevicesima mensis Aprilis anno Domini millesimo octingentesimo nonagesimo nono, Regnorum Nostrorum quinquagesimo primo.

Franciscus Josephus m. p.

Agenor Comes **Goluchowski m. p.**

Ad mandatum Sacrae Caesareae et Regiae Apostolicae Majestatis proprium :

Franciscus Eques Riedl a Riedenau m. p.,

Caes. et Reg. Consiliarius aulicus ac ministerialis.

Umowę powyższą razem z protokołem dodatkowym i protokołami przystąpienia, jako obowiązującą w królestwach i krajach w Radzie państwa reprezentowanych, ogłasza się niniejszem z nadmienieniem, że następnie także Dania (dnia 18. grudnia 1897), Rumunia (dnia 19./31. grudnia 1897) i Rosya (dnia 19./31. grudnia 1897) oznajmiły swoje przystąpienie i że już wszystkie państwa kontraktujące (większość dnia 27. kwietnia 1899) złożyły dokumenty ratyfikacyjne.

Wiedeń, dnia 19. maja 1899.

Thun r. w

Ruber r. w.